

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐
ภายใน ๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๘-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันที ๖ เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๒ หน้า ๖

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

เรียนไม่ได้สอบ สอบไม่ได้เรียน

โดย "สมพงษ์ จิตระดับ สุธงคะวาทีน" คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในวงการการศึกษาไทยมักมีเรื่องยากประหลาดและพิลึกเกิดขึ้นมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลงทุน 3-4 แสนล้านบาทสูงมาก 4-5% ของจีดีพี ได้ผลสัมฤทธิ์แต่ละวิชา 30-40% ต่ำสุดเรากียังคงให้เงินมากขึ้น ไม่มีใครต้องรับผิดชอบต่อการสูญเปล่ามากมาย แต่ละปีทุกฝ่ายที่รับผิดชอบ ได้ดิบได้ดี ขยับฐานะ ตำแหน่ง เงินเดือน ค่าวิทยฐานะ จิปาถะจนมากเกินพบ แต่เด็กประมาณ 12 ล้านคนได้อะไรไม่มีคำตอบจริงๆ

ยิ่งภาวะเรื่องแอดมิชชั่นส์ปีนี่ยิ่งสับสนและวุ่นวายหนัก โลกของกระทรวงศึกษาธิการที่จัดการศึกษามายาวนานกว่า 100 ปี เศษ คุณภาพถูกปล่อยปละละเลยด้วยคุณภาพ กลวงความคิด สอนแบบท่องจำ ทำข้อสอบแต่ปรนัย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เรียนแบบยัดเยียดเนื้อหา 8 กลุ่มสาระ 67 มาตรฐาน ไม่มีการส่งเสริมกระบวนการคิด กิจกรรมโครงการให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติมากนัก เป็นสุดขีดของการด้อยคุณภาพ ทักษะการคิดวิเคราะห์ไม่มี ผักผ่อนการทำข้อสอบปรนัยเป็น และสุดท้าย คือทิ้งห้องเรียนเข้าสู่สถาบันกวดวิชาเพื่อฝึกฝนเทคนิคการทำข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย

ในโลกอีกชั่วหนึ่งที่สุดของมาตรฐานเข้มข้นสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เป็นวิชาการด้านการวัดและประเมินผลข้อสอบต้องยากเพื่อคัดเลือกเด็กได้ตามต้องการ เด็กต้องรู้จริง ห้ามกาส่งเดช ทิ้งดิ่งติดลบ ติดคะแนน เราจะไม่วัดเนื้อหาแต่เราจะวัดการวิเคราะห์ การเชื่อมโยง ต้องอ่านแบบแยกแยะได้ การโต้ตอบทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษด้วยการเขียนเชิงอรรถน้อย ตัวเลือกมากกว่า 4 ตัว มีการพัฒนาข้อสอบจนเที่ยงตรง เชื่อถือได้

นี่คือโลกการศึกษา 2 ฝ่าย อ่อนและแข็ง ที่จัดการศึกษาและการทดสอบคนละเรื่องเดียวกันที่แตกต่างสุดขีดและคนละแนวทางกัน กระทรวงศึกษาฯเน้นเนื้อหา สอบปรนัย 4 ตัวเลือก ด้อยคุณภาพ สทศ.วัดวิเคราะห์เชื่อมโยง เน้นอรรถน้อย การเขียน ต้องรู้จริง ห้ามทิ้งดิ่งติดลบ

นี่คือโจทย์มหัศจรรย์การศึกษาของไทย เรียนหนักแทบเป็นแทบตายแต่ต้องสอบอีกแบบหนึ่งซึ่งแทบไม่เคยฝึกมาเลย

เด็กไทยจึงทั้งเครียด เรียนหนัก กวดวิชามากยิ่งขึ้น เคียดแค้น เบื่อหน่าย มองสังคมเป็นลบ ระอาและแข็งในอารมณ์บ่อยครั้งสูญเสียความมั่นใจในตัวเอง ยิ่งเรียนมากเข้าทดสอบมากทำไม่คะแนนกลับลดลง สิทธิของเด็กถูกลิดรอน ถูกทำลาย และละเมิดจนกลายเป็นหนูตะเภาทางการศึกษาทุกๆ 3 ปีต่อการเปลี่ยนแปลงที่ผู้ใหญ่ชอบให้เหตุผล คือ ช่วยให้เด็กเรียนมีความสุข เครียดน้อยลง ไม่ต้องกวดวิชา ทำให้เกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น คอขวดการศึกษาจะลดน้อยลง เป็นต้น

20 ปีที่ติดตามเรื่องการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมาต่อเนื่อง ความสุขของการเรียนรู้ของเด็กไทยลดน้อยลงจนแทบไม่มี

โรงเรียนกวดวิชาขยายไปทั่วประเทศ ผู้ปกครองเสียเงินเป็นหมื่นแสนต่อปีเรียนเสริมเพิ่มเติม เครื่องมือแบบทดสอบมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

จนเป็นภาระที่ต้องหาที่เรียนจนไม่มีเวลาไปทำงานอื่นตามแต่ละคนสนใจได้

ทำไมสังคมไทยจึงชอบสร้างองค์ประกอบการสอบด้วยการผูกทุกเรื่องที่ใหญ่ต้องการเข้ากับระบบแอดมิสชันส์ บังคับเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ต้องเรียนหนักตลอดเวลา เด็กไม่เรียนในห้องเรียนก็บังคับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดเวลาหลักสูตร ม.ปลาย GPAX 3 ปี ถึง 20% เด็กก็ต้องตั้งใจเรียน สอบคะแนนโอเน็ตอีกครั้งบังคับ 30% เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน เนื้อหาสาระ 8 กลุ่มสาระเหมือนเดิม สอบแบบทดสอบความถนัดทั่วไป GAT แบบทดสอบวิชาชีวะ/วิชาการ และ PAT อีกตามความต้องการของมหาวิทยาลัยต่างๆ ทุกเรื่อง จะต้องกวดวิชาทั้งสิ้นเพื่อการแข่งขัน โอกาสที่ดีกว่าและการเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง และอื่นๆ

ตัวอย่างที่เห็นชัดในประการต่อมาสำหรับเรื่องนี้คือ แปลกมากเด็กเรียนสายวิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา เข้มข้นเป็นวิชาหลัก แต่เวลาสอบกลับรวม 3 วิชาสอบเป็นวิชาเดียว วิทยาศาสตร์ 100 คะแนน วิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ถูกลดความสำคัญเหลือเพียง 30 คะแนน

ตรงกันข้ามกับวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ กลับสอบ 100 คะแนน

การสอบแบบนี้ไม่ทราบเอาเหตุผลตรรกะอะไรรวมลดความสำคัญลงจนสุดท้ายต้องปรับให้มีการสอบทั้งรวมวิชาและรายวิชาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว

เด็กไทยนอกจากต้องเผชิญชะตากรรมเรียนไม่ได้สอบแล้ว ยังตกหนักในเรื่องที่ใหญ่ คณิต อธิการบดีบางท่านบังคับในเรื่อง สอบไม่ได้เรียนที่ใส่ให้ กระหน่ำอย่างเต็มที่ ตัวอย่างนี้เห็นได้ชัดเจน กรณีให้แต่ละคณะวิชา สถาบันต่างๆ จัดสอบในวิชาความถนัดในวิชาชีพที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมข้อสอบเดิมมีเพียง 7 PAT เพิ่มเป็น 25 PAT บางสาขาวิชาสอบย่อยถึง 12 กลุ่มรายวิชาย่อย

ข้อสอบวัดแวววิชาชีพครูเพียงวิชาเดียวก็แยกย่อย รายละเอียดลงลึกเป็น 6 ด้าน

ผู้เขียนพบว่าวิชาที่เพิ่มขึ้นมากมายและเด็กต้องสอบซ้ำไปซ้ำมา เวียนสอบเมื่อพิจารณาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เด็กแทบไม่ได้เรียนมาเลย เรียนน้อยมากแค่เป็นพื้นฐานแต่กลับสอบพอๆ กับวิชาของนิสิตนักศึกษาปี 1-2

เมื่อเรียนน้อยตามมาตรฐานขั้นต่ำ แต่สอบลึกมาตรฐานขั้นสูง เงื่อนไขแบบนี้เด็กก็ต้องเรียนเพิ่มเติมจากโรงเรียนกวดวิชาที่ดาษดื่นเต็มไปหมด

คณะวิชาต่างๆ ที่ขอเพิ่มเคยคิดหรือไม่ทำไมต้องสอบ สอบเพื่ออะไรนำไปใช้เพื่อผู้เรียนเป็นหลักในเรื่องใด หรือเพียงตามกระแสเพื่อความสำคัญของคณะ สาขาวิชาและรายได้ของกลุ่มคนบางคนให้เพิ่มขึ้นจากการตีवल่งหน้าให้

ผู้เขียนสอนหนังสือมา 32 ปีเต็มแล้ว ก็ไม่เคยถามหรือรู้มาก่อนเลยว่า เด็กสอบวัดแวววิชาชีพครูได้มากน้อยเพียงใดไม่สอบถามเรื่องนี้ สอบเข้ามาแล้วก็เรียนผ่านมีคุณภาพแทบทุกคน

การกำหนดสอบวิชาที่ไม่ได้เรียนเชื่อมโยงอะไรพิกลมากขึ้นดีเสียว่าที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ไม่ค่อยเห็นด้วยกับการสอบเพิ่มจาก PAT 7 เป็น 25 มากนัก หลายวิชาจึงตกไป แต่ก็ยังมีความพยายามจะขอเพิ่มในหลายสาย

วิชาอยู่ในปัจจุบัน

ความจริงเรื่องการปรับปรุงปฏิรูประบบขอขาดการศึกษา ระบบแอดมิชชั่นส์ใหม่เป็นเรื่องสำคัญ เป็นวาระแห่งชาติที่ต้องเป็นประเด็นหลักหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษารอบ 2 ในขณะที่ต้องกำหนดคุณลักษณะเด็กไทยให้ชัดเจน เปลี่ยนแปลงระบบหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ใหม่ ออกแบบการศึกษาให้เด็กวิเคราะห์เป็น อ่านรวบรวมข้อมูลหาแหล่งความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้ วิเคราะห์สังเคราะห์จากบทความอย่างเฉียดคม ค้นหาและสรุปคำตอบจากองค์ความรู้ที่หลากหลาย ครูเป็นผู้ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำกำหนดโจทย์ประเด็นปัญหา และช่วยนำการเรียนรู้อย่างมีกระบวนการฝึกหัดเด็กให้สอบแบบอัตนัย วิพากษ์วิจารณ์บนความคิดที่มีหลักการ ไม่เชื่อคนง่าย การวัดและประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนติดตามมา เพื่อดูผลสัมฤทธิ์ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

แต่ในขณะนี้ตรงกันข้าม เอาเรื่องท้ายสุดมาเป็นต้นเรื่อง การสอบและการวัดผลเป็นตัวตั้ง บังคับและมีบทบาทกดดันกำหนดเงื่อนไขให้เด็กต้องจำยอม ปฏิบัติตามมาตรฐานและเงื่อนไข สทศ. คณะสาขาวิชากำหนดให้และอาจคิดว่าเป็นเรื่องจำเป็นถูกต้องและทำให้เป็นมาตรฐานยิ่งขึ้น

ซึ่งผู้เขียนเห็นด้วยถ้าเรามีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบแล้ว ได้เรียนในเรื่องที่จะทดสอบสอดคล้องกัน ผู้เขียนอยากให้ผู้เกี่ยวข้องมองโลกของเด็ก การให้ความเป็นธรรมแก่เด็กอย่างเหมาะสม อย่ามองแต่ความต้องการวิชาการสุดขั้ว บังคับเด็กได้ หรือมองแต่มาตรฐานมุมมองของหน่วยงาน สถาบัน องค์กร คณะวิชา มหาวิทยาลัยของตัวเองเป็นหลักจนลืมโลกของเด็กไทยที่ถูกการศึกษาหาทุนกรรมมายาวนานจนเป็นชะตากรรมร่วมสมัยที่เด็กไทยต้องปรับตัวให้ได้

กรุณามองเด็กไทยเป็นเป้าหมายสูงสุด สมดุล และเชื่อมั่นในศักยภาพที่พัฒนาตนเองได้ เลิกเสียที่ครับ สำหรับเรื่องเรียนมามากมายแต่ไม่ได้สอบ และต้องสอบมากมายในเรื่องที่ไม่ได้เรียน

สุดท้ายฝาก ทปอ. ช่วยจัดการระบบแอดมิชชั่นส์ให้เป็นระบบ เทียบธรรม มีเครื่องมือมาทดสอบจำนวนน้อยแต่เชื่อถือได้ ถ่วงคะแนน GPAX ที่ปล่อยเกรดเพื่อด้วยคะแนนโอเน็ต สอบในเรื่องที่เรียนสัมพันธ์กับหลักสูตร อย่าเปลี่ยนการสอบบ่อย ต้องนิ่งได้แล้ว เป็นระบบที่ยอมรับและใช้ต่อเนื่อง จัดระเบียบรับรองให้สอบตรงกัน อย่าลู่หน้าปะจุมก แย่งเด็ก แข่งกันสอบ หารายได้จากการขายใบสมัคร เงินจำนวนมากจากการสอบ เด็กที่มีที่เรียนซ้ำซ้อน ค่าใช้จ่ายผู้ปกครองสูงมากเกิดความไม่เป็นธรรมของโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาอุดมศึกษาอย่างมากมาย

ผู้เขียนดูงานการศึกษาเกือบทั่วโลกไม่เคยเจอประเทศไหนจัดการศึกษาได้แย่ขนาดนี้

ยิ่งปฏิรูปการศึกษา คุณภาพยิ่งแย่ลง

ยิ่งปรับเปลี่ยนระบบสอบเข้ามหาวิทยาลัย ภาระและกรรมยิ่งตกหนักแก่เด็กนักเรียนมากขึ้นเท่านั้น

หน้า 6